

Oto Maks Nowak. Dumny pierwszoklasista! 1 września towarzyszyliśmy siedmiolatce i jego rodzicom. - Podoba mi się pani i szkoła - przyznał chłopiec. Akademia Talentów, nowa szkoła na mapie miasta, powitała uczniów!

>> 7

CENTRUM PRZYRODNICZE WE WTOREK WIELKIE OTWARCIE

>> 4-5

Co to za urządzenie? Dmucha Bernoulliego. Dzięki niej piłka „wisi” w powietrzu. - Jest jednym z ponad 30 stanowisk w Centrum Przyrodniczym przy ul. Dąbrowskiego. Tutaj, od wtorku, 8 września, zielonogórzanie będą mogli np. poznawać prawa fizyki. Zapraszam - mówi Krystyna Walińska, kierowniczka Centrum Przyrodniczego. Fot. Krzysztof Grabowski

WINOBRANIE 2015

Winobusem na winnicę

Gospodarze winnic zapraszają na zwiedzanie, smakowanie, opowieści... W czarowne miejsca, porośnięte winoroślą, zawiozą nas specjalne winobusy.

Winnica Na Leśnej Polanie w Proczkach jest laureatem tegorocznego konkursu na limitowane, kolekcjonerskie wino winobraniowe. Tylko 500 numerowanych butelek białego cuvée trafi do sprzedaży. Ale każdy chętny może osobiście sprawdzić, jak produkuje się wino w Proczkach.

- Dla pasażerów winobusa przygotowaliśmy dużo atrakcji. Będzie można sprawdzić smak owoców kilku odmian

winorośli, świeżo zerwanych. Pokażemy deserowe odmiany, które uprawiamy pod folią. Zaprosimy na plantację starych, historycznych odmian uprawianych w okolicach przedwojennej Zielonej Góry, np. Müller Thurgau. Na smakoszy będzie czekało nasze wino. Polecam zwłaszcza czerwone wytrawne, które zdobyło miano oficjalnego wina tegorocznego Winobrania - zaprasza Małgorzata Lewandowska, współwłaścicielka winnicy. Gospodarze każdej grupy zwiedzających poświęcą ok. 1,5 godziny. Tyle czasu może zająć degustacja, zwiedzanie oraz wysłuchanie zajmującej historii winiarskich Zielonej Góry. Na koniec odwiedziny w szkółce sadzonek. (pm, dsp)

Z czym najlepiej smakuje zielonogórskie wino? >> 6

ROZKŁAD JAZDY WINOBUSÓW

Sobota, 5 września

- Krucza (Buchalów) - winobus nr 1: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Equus (Zabór) - winobus nr 2: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Na Leśnej Polanie (Proczki) - winobus nr 1: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Julia (Stary Kisielin) - winobus nr 2: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Ingrid (Łaz) - winobus nr 1: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30
- Miłosz (Łaz) - winobus nr 2: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30

Niedziela, 6 września

- Julia (Stary Kisielin) - winobus nr 1: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Na Leśnej Polanie (Proczki) - winobus nr 2: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Ingrid (Łaz) - winobus nr 1: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30

- U Michała (Zielona Góra) - winobus nr 2: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Saint Vincent (Borów Wielki) - winobus nr 1: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30
- Equus (Zabór) - winobus nr 2: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30

Czwartek, 10 września

- Mozów (Mozów) - winobus nr 1: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- U Michała (Zielona Góra) - winobus nr 1: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Cantina (Mozów) - winobus nr 1: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30

Piątek, 11 września

- Miłosz (Łaz) - winobus nr 1: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- U Michała (Zielona Góra) - winobus nr 2: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Krucza (Buchalów) - winobus nr 1: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30

- Cantina (Mozów) - winobus nr 2: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Ingrid (Łaz) - winobus nr 1: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30
- Julia (Stary Kisielin) - winobus nr 2: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30

Sobota, 12 września

- Miłosz (Łaz) - winobus nr 1: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Mozów (Mozów) - winobus nr 2: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Equus (Zabór) - winobus nr 1: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Ingrid (Łaz) - winobus nr 2: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- U Michała (Zielona Góra) - winobus nr 3: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Na Leśnej Polanie (Proczki) - winobus nr 1: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30
- Cantina (Mozów) - winobus nr 2: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30

- Krucza (Buchalów) - winobus nr 3: odjazd 17.00, powrót ok. 19.30

Niedziela, 13 września

- U Michała (Zielona Góra) - winobus nr 1: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Julia (Stary Kisielin) - winobus nr 2: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Ingrid (Łaz) - winobus nr 3: odjazd 11.00, powrót ok. 13.30
- Na Leśnej Polanie (Proczki) - winobus nr 1: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Cantina (Mozów) - winobus nr 2: odjazd 14.00, powrót ok. 16.30
- Saint Vincent (Borów Wielki) - winobus 3: odjazd 14.00, powrót ok. 16.50 (dsp)

Sprzedaż biletów na godzinę przed odjazdami, w Palmiarni, (ul. Wrocławska 12a). Bilet - 25 zł. Winobusy będą odjeżdżały z parking przy Palmiarni.

Z ŻYCIA MIASTA >>>>

Zjazd z wysokości, głową w dół i jedyna asekuracja to... siła własnych mięśni? Zapiera dech! Najlepsi z najlepszych bawili nas przez dwa dni Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Ulicznej BuskerBus. Fot. Krzysztof Grabowski

Dni Zatonia obchodzono niezwykle uroczysto! Była msza, dożynki i rodzinny festyn. Tegoroczna impreza miała wyjątkowy charakter - minęło 250 lat od rozpoczęcia budowy miejscowego kościoła. Fot. Archiwum organizatorów

- To ważny dzień, rocznica wybuchu II wojny światowej. Musimy o niej pamiętać i o ludziach, którzy zginęli w obronie ojczyzny - mówili uczniowie i harcerze podczas uroczystości na pl. Bohaterów. Fot. Krzysztof Grabowski

W ZIELONEJ GÓRZE

Zjednoczenia będzie jak nowa

- Z remontem al. Zjednoczenia musimy wyrobić się do końca 2015 r. Przewidywany koszt to ok. 10 mln zł - informuje Paweł Urbański, szef departamentu miejskich inwestycji.

Kierowcy i piesi muszą uważać. Od 1 września ruszył remont pasa drogowego: od Trasy Północnej do ul. Energetyków. Prace potrwają do końca roku.

- Z remontem al. Zjednoczenia musimy wyrobić się najpóźniej do 31 grudnia 2015 r. Zgodnie z harmonogramem, ruch będzie się odbywał tylko na jednej jezdni, stąd prosba do kie-

rowców i pieszych o uwagę i ostrożność - informuje Paweł Urbański, szef miejskich inwestycji.

Kompleksowy remont obejmie około dwukilometrowy odcinek drogi. Zostanie położona nowa nawierzchnia oraz wymienione krawężniki na odcinku sięgającym dziewięć kilometrów. Ekipa budowlana położy także nowe chodniki oraz zamontuje nowe oświetlenie. Przy okazji powstanie trzyipółkilometrowy odcinek ścieżki rowerowej oraz 1,7 km kanalizacji sanitarnej.

Ważnym elementem rozpoczętego właśnie remontu będzie przebudowa skrzyżowania z ul. Energetyków. Głównym celem przebudowy jest usprawnienie wjazdu w kierunku Zjednoczenia. (pm)

Ósme ostre starcie!

Przed nami sportowy rarytas Winobrania! Wielka gala sportów walki, MFC 8 Makowski Fighting Championship. 12 września, w hali CRS, na pewno nie zabraknie dobrych pojedynków!

- Mam nadzieję, że emocji dostarczy także moja dziesiąta obrona tytułu mistrza świata organizacji WKN - mówi Tomasz Makowski, gwiazda kickboxingu, muay thai i organizator imprezy.

Już w przyszłą sobotę, 12 września, miłośnicy sportów walki, będą mieli okazję na żywo obejrzyć najlepszych polskich i zagranicznych zawodników muay thai, kickboxingu i MMA. Zobaczymy m.in. Sławomira Przypisa, Łukasza Rajewskiego, Macieja Zembika, Michała Szmajdę, Pawła Jędrzejczyka i T. Makowskiego.

- Udało się zakontraktować utytułowanych zawodników. Poza tym planuję krótki obóz przygotowawczy, by skorygować to i owo przed własną walką, a wyzwanie nie jest dla mnie łatwe. W obronie pasa mistrza świata WKN moim przeciwnikiem będzie świetny zawodnik, Argentyńczyk Federico Roma, więc walka nie będzie prosta - zapewniał nas jeszcze kilka tygodni temu T. Makowski. - Będzie to moja dziesiąta obrona tytułu mistrza świata w jednej z najmocniejszych organizacji na świecie. Mam ambicję dojść do dziesięciu tytułów mistrzowskich. Wtedy spełnią się moje najskrytsze marzenia, które pielęgnuję w sobie już wiele lat.

Popularny „Maku” występuje po raz kolejny w potrójnej roli. Jako organizator, trener i zawodnik. Jego działania wspiera narzeczoną, która zajmuje się promocją i oprawą gali.

- Co roku staramy się, by gala miała coraz większą rangę. To ważne, by potem móc zapraszać na nią klasowych zawodników. Gala to nie tylko oprawa w czasie samej walki, ale także wiele działań promocyjnych, np. specjalne

- W obronie pasa mistrza świata WKN moim przeciwnikiem będzie świetny zawodnik, Argentyńczyk Federico Roma, więc walka nie będzie prosta - przyznaje Tomasz „Maku” Makowski Fot. Krzysztof Grabowski

zapowiedzi wideo reklamujące wydarzenie. Poza tym sporo jest uzgodnień, np. z kanałem Fight Box, który będzie transmitować walki na żywo - wyjaśnia Joanna Wróbel, menedżer klubu.

12 września w CRS, jako główne walki anonsowane są starcia o mistrzowskie tytuły World Kickboxing Network, w dwóch kategoriach wagowych. Pierwszy do obrony tytułu międzynarodowego mistrza Polski do 80 kg stanie P. Jędrzejczyk. Powalczy z nim Florian Kröger z Niemiec.

Z kolei „Maku” Makowski będzie bronił mistrzostwa świata organizacji WKN w kategorii do 58,9 kg. Jego przeciwnikiem będzie wspomniany F. Roma z Argentyny. Nasz mistrz ma 35 lat. Ośmiokrotny mistrz świata federacji WKN roz-

począł swoje treningi mając 10 lat, jak wielu chłopców, w tamtych latach, na kanwie popularności filmów z Bruceem Lee. Mimo, kilku ciężkich kontuzji podkreśla, że nadal czuje się na tyle dobrze, iż nie zamierza kończyć kariery.

- Chciałbym spróbować swoich sił w MMA i nie ukrywam, że odezwały się do mnie organizacje amerykańskie, których przedstawiciele chcą, bym walczył dla nich w USA. Dopóki jeszcze się trzymam, mogę sprawdzić się w innych formatach, a nawet w innych kategoriach wagowych - zdradza Makowski.

Jego „dziecko” - gala sportów walki Makowski Fighting Championship - ma już w Polsce swoją rangę. Siedem poprzednich edycji gali MFC umocniło

jej markę jako imprezy o bardzo dobrej, międzynarodowej obsadzie. Sportowe portale uznały ją za jedno z największych wydarzeń sportowych w Polsce. Godne podkreślenia jest także to, że zaproszeni zawodnicy, traktują udział w imprezach Tomasza jako nobilitację i podnoszenie swoich umiejętności. (kg)

NIE PRZEGAP GALI

Początek gali sportów walki MFC 8 Makowski Fighting Championship w hali Centrum Rekreacyjno Sportowe, przy ul. Sulechowskiej, w sobotę, 12 września, o 19.00. Bilety są jeszcze do nabycia na portalu abilet.pl

PIÓRKIEM CEPERA >>>>

Łącznik Zielonogórski - bezpłatny informator samorządowy
ISSN 2299-761X

Redakcja: al. Niepodległości 13, 65-048 Zielona Góra
e-mail: redakcja@Lzg24.com.pl, tel. 68 415 22 44

Redaktor naczelny: Tomasz Czyżniewski
Redaktor prowadząca: Daria Śliwińska-Pawlak

Wydawca: Urząd Miasta Zielona Góra, ul. Podgórna 22, 65-424 Zielona Góra
Nakład: 40 tys.

STARTUJE WINOBRANIE

SOBOTA, 5 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **14.00** - rozpoczęcie Dni Zielonej Góry - Bachus odbiera od prezydenta klucze do bram miasta (przy ratuszu)
- **17.00** - VI Drużynowy Bieg Winobraniowy o Puchar LOTTO (ul. Boh. Westerplatte, przy PGNiG)
- **19.00** - XXX Ogólnopolski Nocny Bieg Bachusa (ul. Boh. Westerplatte, przy dawnym empiku)
- **19.30** - koncert zespołu Gang Albanii (Klub „Pierwsze Piętro”, ul. Sienkiewicza 9)
- **20.00** - koncert „Winobranie w rytmie bolera” w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zielonogórskiej (ul. Kasprowicza)
- **20.00** - msza oraz przemarsz orszaku ku czci św. Urbana I (kościół pw. św. Urbana I, ul. Lubuska)
- **20.30** - koncert zespołu Taraka (przy ratuszu)

NIEDZIELA, 6 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **12.00** - msza ku czci św. Urbana I, pod przewodnictwem bp. Stefana Regmunta oraz przemarsz do sceny przy ratuszu (konkatedra pw. św. Jadwigi, ul. Mickiewicza)
- **13.40** - złożenie życzeń mieszkańcom i gościom przez bp Stefana Regmunta i prezydenta Janusza Kubickiego (przy ratuszu)
- **13.50** - koncert zespołu Diverso (przy ratuszu)
- **15.00** - licytacja Kolekcjonerskiego Wina Winobraniowego (przy ratuszu)
- **17.00** - koncert zespołu Zagrali i Poszli (przy ratuszu)
- **18.30** - koncert zespołu Piotr Budniak Essential Group feat. Michał Sobierajski (przy ratuszu)
- **20.00** - koncert zespołu Afro-mental (ul. Kasprowicza)
- **20.30** - koncert Marcina Wyrostka (przy ratuszu)

PONIEDZIAŁEK, 7 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **20.00** - koncert zespołu Skaldowie (ul. Kasprowicza)
- **17.15** - koncert zespołu A.S.O. (przy ratuszu)
- **18.45** - koncert zespołu Nadija (przy ratuszu)
- **20.30** - koncert zespołu Jafia (przy ratuszu)

WTOREK, 8 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **13.00** - otwarcie Centrum Nauki Keplera - Centrum Przyrodnicze (ul. Dąbrowskiego 14)
- **17.30** - koncert zespołu Go Music (przy ratuszu)
- **19.00** - koncert zespołu Cocktail Boys (przy ratuszu)
- **20.00** - koncert zespołu Zakopower (ul. Kasprowicza)
- **20.45** - koncert zespołu Szalone Gitary (przy ratuszu)

ŚRODA, 9 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **15.30** - koncert zespołu Instant Blues (przy ratuszu)
- **17.00** - koncert zespołu Trolej-Blues (przy ratuszu)
- **18.30** - koncert zespołu Na Drugą Stronę (przy ratuszu)
- **19.30** - koncert zespołu Jarosława Adryńczyka i Łukasza Iwańca (ul. Kasprowicza)
- **20.30** - koncert zespołu LemON (ul. Kasprowicza)
- **20.45** - koncert Zbigniewa Wodeckiego (przy ratuszu)

CZWARTEK, 10 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **18.45** - koncert zespołu Dizzy Boyz Brass Band (przy ratuszu)
- **19.30** - koncert zespołu Bullfinch (ul. Kasprowicza)
- **20.30** - koncert Dawida Kwiatkowskiego (ul. Kasprowicza)
- **20.45** - koncert Marceliny (przy ratuszu)

PIĄTEK, 11 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **16.00** - koncert zespołu Palisunder (przy ratuszu)
- **17.30** - koncert zespołu New Message (przy ratuszu)
- **19.00** - Wybory Miss Winnego Grodu 2015, gość specjalny: Andrzej Bator (przy ratuszu)
- **19.30** - koncert zespołu Jessica Band (ul. Kasprowicza)
- **20.30** - koncert zespołu Blue Cafe (ul. Kasprowicza)
- **20.45** - Marek Kaliszuk i Piotr Mania w Projekcie Kaliszuk & Mania in Songs (przy ratuszu)

SOBOTA, 12 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **12.00** - Korowód Winobraniowy (ul. Boh. Westerplatte, al. Wojska Polskiego)
- **12.00** - „IV Zielonogórski Zombie Walk” i festiwal „Zombie Games” (ul. Licealna)
- **17.15** - koncert zespołu Bezsensu (przy ratuszu)
- **18.45** - „Pink Floyd Projekt”, koncert zespołu Cadillac Plus (przy ratuszu)
- **19.00** - Gala MFC 8 Makowski Fighting Championship (CRS, ul. Sulechowska)
- **20.00** - koncert zespołu Curly Heads (ul. Kasprowicza)
- **20.45** - koncert zespołu Lari Lu (przy ratuszu)
- **ok. 22.00** - pokaz sztucznych ogni (ul. Kasprowicza)

NIEDZIELA, 13 WRZEŚNIA

Wybrane z programu:

- **10.00** - XIII Konkurs Win Domowych (Palmiarnia Zielonogórska)
- **11.00** - IV Novita Półmaraton Zielonogórski (ul. Waryńskiego w pobliżu Szkoły Medycznej)

Przepraszamy! Zakopower nie zagra trzy razy...

Odliczanie do rozpoczęcia tegorocznych Dni Zielonej Góry rozpoczęte! A Bachus już rozlewa do kieliszków winobraniowe wino! Zielonogórskiego trunku musiały skosztować drukarskie chochliki, bo rozweselone jego mocą pozmięniały co nieco w Informatorze Winobraniowym. Spieszymy zatem z wyjaśnieniami, że zespół Zakopower nie zagra trzy dni pod rząd. Góralskie nuty popłyną ze sceny przy ul. Kasprowicza w jeden dzień: we wtorek, 8 września, o 20.00. W środę, 9 września, w tym samym miejscu zagrają: 19.30 - zespół Jarosława Adryńczyka i Łukasza Iwańca, laureatów plebiscytu Radia Zachód „Przebojem na antenę”, o 20.30 - zespół LemON. W czwartek, 10 września, na scenie winobraniowej: 19.30 - zespół Bullfinch, laureat plebiscytu Radia Zachód „Przebojem na antenę”, o 20.30 - Dawid Kwiatkowski. Za pomyłkę przepraszamy i zapraszamy do hucznej zabawy!

Dlaczego ten kręgosłup tak się

To hit tegorocznego Winobrania. Od 14.00, we wtorek, zielonogórzanie będą mogli odwiedzić nowe Centrum Przyrodnicze przy ul. Dąbrowskiego. Jest tam co robić! Można oglądać, dotykać, kręcić korbami, dźwigać ciężary, pompować powietrze czy skakać jak kot. Podczas Winobrania - wstęp za darmo.

Zanim wejdziecie do dawnego Zakładu „B” Lumelu, bo tam mieści się Centrum Przyrodnicze, „Łącznik” postanowił sprawdzić, jak to wszystko działa. Wystawa mieści się na parterze budynku, w dawnych halach fabrycznych, pamiętających przełom XIX i XX wieku.

- Mamy dwie sale wystawowe. Na pierwszej zamontowano ok. 30 stanowisk interaktywnych. Druga sala przeznaczona jest na wystawy czasowe. Teraz prezentujemy niemiecką wystawę Via Regia - opowiada Krystyna Walińska, kierowniczka Centrum. - Zatrudniiliśmy dziewięciu specjalistów, którzy będą podpowiadać i tłumaczyć, jakie ćwiczenie można zrobić na danym stanowisku. Najważniejsze, że wszystko możemy przetestować sami.

My postanowiliśmy sprawdzić, na czym to polega.

Skorzystaliśmy z pomocy specjalistów Centrum. Co zobaczyliśmy? Sprawdźcie na zdjęciach obok.

Główna sala wystawowa ma ok. 1.000 mkw. powierzchni. Stanowiska podzielono na pięć grup tematycznych, zaznaczonych innymi kolorami. Są poświęcone fizyce i elektryczności, biologii, nauce o ziemi i nauce o człowieku. Tu sprawdzisz swój słuch, tętno, dowiesz się co mówią płuca...

Centrum rusza we wtorek, 8 września. Oficjalnie zostanie otwarte po uroczystej sesji rady miejskiej. Dla zwiedzających powinno być czynne po 14.00.

- Zachęcam zielonogórzanie do aktywnego zwiedzania. Podczas Winobrania wstęp będzie za darmo - mówi prezydent Janusz Kubicki.

Ile czasu powinno się poświęcić na wizytę w Centrum?

- Ten, kto chce skorzystać z większości stanowisk, będzie potrzebował ok. 1,5 godziny - oblicza T. Walińska. A jak ktoś się wciągnie, może zabawi tu dłużej!

(tc)

GODZINY OTWARCIA

Centrum Przyrodnicze będzie otwarte:

- od wtorku do piątku - w godz. 9.00-18.00,
- w sobotę i niedzielę - w godz. 10.00-16.00,
- w poniedziałki nieczynne.

CENY BILETÓW

Przypominamy, że podczas Winobrania wstęp do Centrum nic nie kosztuje. Później trzeba będzie kupić bilet:

- normalny - 10 zł od osoby,
- ulgowy - 7 zł,
- zbiorowy - 5 zł,
- dla posiadaczy kart ZGrani Zielonogórzanie 50+ i ZGrana Rodzina - 5 zł

DMUCHAWA BERNOULLIEGO

Krystyna Walińska: - Po uruchomieniu dmuchawy sprężone powietrze wypycha piłkę do góry, która dosłownie „wisi” w powietrzu. Obracając dyszę dmuchawy w różnych kierunkach, zmieniamy położenie piłki, która jednak nie spada na ziemię.

KULA PLAZMOWA

Agnieszka Żaba: - Obserwujemy jak wygląda przewodnictwo elektryczne gazów. Wewnątrz kuli wyraźnie widać świecące wiązki wyładowań elektrycznych, tzw. sznury plazmowe, które wędrują z centralnej elektrody w kierunku obudowy kuli. Zmiana następuje, gdy do kuli przyłożymy palec lub nawet całą dłoń. Wyładowania skręcają w jej kierunku. Dlaczego? Człowiek jest lepszym przewodnikiem elektrycznym niż powietrze otaczające kulę.

ELASTYCZNOŚĆ KRĘGOSŁUPA

Aleksandra Dyrkacz: - Tutaj możemy obserwować jak funkcjonuje kręgosłup, gdy siedząc na taborecie zmieniamy położenie ciała. Uwaga, ostrożnie siadamy na siedzisku, które jest ruchome. Potem kręcąc nim patrzymy jak w gablocie zmienia się wygląd modelu przedstawiającego nasz kręgosłup.

WINOBRANIE 2015

Zmiany na ulicach

Podczas Winobrania zamknięte będą niektóre ulice i place. Sprawdź które.

- od 2 do 15 września - Stary Rynek, Pod Filarami, Sobieskiego (od Starego Rynku do Lisowskiego), Kasprowicza oraz pl. Powstańców Wielkopolskich - na potrzeby scen i miasteczka winiarskiego;
- od 2 do 16 września - pl. Bohaterów i plac przy Centrum Biznesu oraz ul. K. Wielkiego (od galerii do pl. Bohaterów) i al. Niepodległości (od pl. Bohaterów do Bankowej) - na potrzeby parku rozrywki;
- od 4 do 13 września - pl. Bohaterów, al. Niepodległo-

ści (od Kupieckiej do Bankowej), dr Pieniżnego (od K. Wielkiego do al. Niepodległości), Kupiecka, Żeromskiego, Mickiewicza (od Żeromskiego do Lisowskiego), Stary Rynek, Pod Filarami, Mariacka, parking przy Ciesielskiej (częściowo) - na potrzeby jarmarku;

- od 5 do 12 września - parking przy Piaskowej (częściowo) - na potrzeby Winobranowego Kina IdeaSystems;
- od 2 do 15 września - Kasprowicza (na odcinku od Jedności do al. Wojska Polskiego) - na potrzeby imprez masowych;
- 12 września, od 8.00 do 18.00 - Boh. Westerplatte (od ronda Kaziowa do Kupieckiej) i al. Wojska Polskiego (od Kupieckiej do Wandy) - na potrzeby korowodu;
- 5 września, od 16.00 do 21.30 - Boh. Westerplatte (od

Ułańskiej do Kupieckiej), al. Wojska Polskiego (od Kupieckiej do Reja), Reja, Jedności, pl. Pocztowy, Drzewna, Kupiecka (od Podgórznej do Ciesielskiej), pl. Matejki, Chrobrego, Bankowa, al. Niepodległości, Ułańska - na potrzeby XXX Nocnego Biegu Bachusa oraz VI Drużynowego Biegu Winobranowego o Puchar Lotto;

- będą funkcjonowały parkingi, na placu przy tzw. „gazowni”, przy filharmonii, przy Ciesielskiej (częściowo), Kupieckiej, Drzewnej oraz Chopina;
- autokary będą mogły korzystać z parkingu przy Palmiarni oraz pod CRS;
- od 2 do 16 września postoje taxi z pl. Powstańców Wielkopolskich oraz pl. Bohaterów będą przeniesione na parking przy „gazowni”.

(dsp)

W ZIELONEJ GÓRZE

Eobuwie.pl „poszło” za 130 mln zł

Gigant obuwniczy, grupa CCC zobowiązała się zapłacić ok. 130 mln zł za prawie 75 proc. akcji zielonogórskiego sklepu internetowego Eobuwie.pl.

Eobuwie.pl to firma, która wyrosła z pozytywnych doświadczeń zielonogórskiej spółki rodzinnej - Traf. Nazwa tej ostatniej wprost nawiązuje do nazwy sieci sklepów oferujących obuwie, akcesoria obuwnicze, rękawiczki, torebki. Sieć zapracowała na miano jednej z najlepszych w kraju. Została na-

grodzona Złotym Laurem Konsumenta 2015. W rankingu serwisu Opineo.pl zdobyła pierwsze miejsce w kraju. Właściciele równolegle uruchomili internetową sprzedaż pod szyldem Eobuwie.pl. I właśnie ten kanał sprzedaży okazał się być żyłą złotą. Portal Eobuwie.pl rocznie odwiedza ok. milion internautów, przyczyniając się do zwiększenia obrotów i przychodów spółki.

Grupa CCC, zarządzająca własną siecią ok. 700 sklepów, w 14 krajach, zawarła 26 sierpnia umowę, na podstawie której zobowiązała się do zapłacenia ok. 130 mln zł za prawie 75 proc. akcji zielonogórskiej spółki. Strony uzgodniły, że do 2020 r. CCC zachowa prawo pierwokupu pozostałych akcji Eobuwie.pl.

Za sukcesem zielonogórskiego portalu sprzedaży obuwia stoi 31-letni Marcin Grzymkowski. Jego firma, jeszcze przed podpisaniem umowy z CCC, kupiła na terenie Parku Przemysłowo-Technologicznego, w Nowym Kisielinie, działkę o pow. ok. 2,5 ha. Wedle zapowiedzi M. Grzymkowskiego, miało tam powstać centrum logistyczne do obsługi sieci Traf i Eobuwia.pl. Spółka CCC potwierdziła te pierwotne plany inwestycyjne.

- Budowa może pochłonąć od 30 do 35 mln zł. Powierzchnia nowego centrum powiększy się ok. trzy razy wobec pierwotnego planu. Podobnie zatrudnienie, wzrośnie nawet do 300 osób - poinformował wiceprezydent Dariusz Lesicki. (pm)

kiwa? Sprawdź od wtorku!

SIŁA UŚCISKU

Robert Rektor: - To urządzenie mierzy siłę uścisku jednej i drugiej ręki. Myślę, że będzie jednym z popularniejszych w naszej placówce. Z dość prostej przyczyny. Chętnie skłania do rywalizacji, pewnie będą przy nim brylować chłopcy. Wyświetlacz natychmiast pokazuje z jaką siłą ściskamy uchwyt.

MUFLON

W Centrum Przyrodniczym możemy również obejrzeć wystawę tymczasową przygotowaną przez muzeum w Görlitz. Poznamy m.in. historię zwierząt przemieszczających się szlakiem Via Regia. W średniowieczu tą drogą do Europy Środkowej prowadzono z Azji bażanty. Można tu też zobaczyć wielokrotnie powiększonego czerwca polskiego. To niewielki pluskwiak, z którego otrzymywano cenny barwnik czerwony. Odgrywał on olbrzymią rolę w kulturze i gospodarce polskiej do połowy XVI w.

MODEL 3D

Kinga Olimpia Zawadzka: - W tej ścianie zamontowanych jest ok. 3.360 stalowych szpil. Z jednej strony odciśkamy ciało lub dowolnie dobrany przedmiot. Szpilki są wypychane na drugą stronę i widzimy jaki kształt przybrał nasz przedmiot. Oczywiście największą atrakcją jest odciśkanie ludzkich kształtów. Nie jest to łatwe, bo działamy na dużej powierzchni. Najlepiej najpierw odwzorować np. głowę i plecy a później po kolei nogi, ręce. Efekt gwarantowany.

LEPKOŚĆ CIECZY

Ita Szczepańska, Natalia Pietrus-Czekalowska: - Trzy podświetlane cylindry są wypełnione różnymi cieczami - wodą destylowaną oraz olejem silikonowym o różnej lepkości. Przy każdym cylindrze są pompy pozwalające wdmuchiwać powietrze do środka. Obserwujemy jak powstające pęcherzyki płyną z różną prędkością. Zależy to od gęstości cieczy.

W ZIELONEJ GÓRZE

Filmowe laury już rozdane

W niedzielę zakończyła się 11. edycja Międzynarodowego Festiwalu Kina Autorskiego Quest Europe 2015.

Festiwal odbywał się pod honorowym patronatem reżysera, Jerzego Hoffmana. Jak co roku, przyjechali wyjątkowi goście - Emilia Krakowska, Dorota Stalińska, Krzysztof Pieczyński, Michał J. Zabłocki, Mariusz Kiljan oraz wielu młodych twórców filmowych. Zielonogórska publiczność, jak zawsze, dopisała! Honorowe laury - Wielki Ukłon „za wszystko piękne, czym sycić i poić mogła się duża widza” odebrali, z rąk

dyrektor imprezy Marzeny Więcek, aktorzy - Emilia Krakowska i Krzysztof Pieczyński. Oboje wyjechali zachwyceni festiwalem i lubuską przyrodą.

W konkursie Quest Europe 2015 wzięły udział 22 filmy, wyselekcjonowane spośród 400 zgłoszeń ze świata. Jury w składzie: Dorota Stalińska, Michał J. Zabłocki, Jean Paul Fuenzalida Lorca, przyznało nagrody i wyróżnienia:

- GRAND PRIX za najlepszy krótkometrażowy film fabularny: „My guide”, reż. Barnabás Tóth, Węgry.
- GRAND PRIX za najlepszy dokument: „To tylko marzenia”, reż. Jakub Michnikowski, Polska.
- WYRÓŻNIENIA: „127”, reż. Christopher Peters, Nowa Zelandia; „Cat-

ching Fireflies”, reż. Lee Whittaker, USA; „Dandelion”, reż. Sophie-Clementine Dubois, Belgia; „Siłaczka”, reż. Iwona Kaliszewska, Kacper Czubak, Polska; „Punkt wyjścia”, reż. Michał Szczepański, Polska

- DAMSKIE SKRZYDŁO dla najlepszego filmu wyreżyserowanego przez kobiety: „Dandelion”.

Nagrodzone filmy będzie można obejrzeć w Zielonej Górze jeszcze we wrześniu. Termin podamy w „Łączniku”.

Festiwal organizują: Lubuska Szkoła Telewizji i Filmu i Lubuska Szkoła Fotografii, działające przy Akademii Twórczych Poszukiwań oraz Stowarzyszenie Jeszcze Żywych Poetów.

(mw)

Wielki Ukłon odebrał w tym roku m.in. Krzysztof Pieczyński

Fot. Mariusz Kowalaszek

Tak smakuje Winobranie!

Comber z sarny polany czekoladowym sosem, baranina w kiszonych liściach winorośli, miętus upieczony w maśle miętowo-orzechowym... Do tego lampka miejscowego wina. Ślinka cieknie! Sprawdź, jakie rarytasy przygotowali wspólnie nasi restauratorzy i winiarze. W menu przez całe Winobranie!

● **RESTAURACJA WINNICA (PL. POCZTOWY 17) I WINNICA JAKUBÓW**

Szef kuchni, Łukasz Grzesik, zaprasza na smaki typowe dla września. Prawdziwą gwiazdą będzie comber z sarny polany sosem z gorzkiej czekolady. Do tego pierożki nadziewane jarmużem.

● **WINIARNIA BACHUS (STARY RYNEK 1) I WINNICA MIŁOSZ**

Piotr Ratajczak, szef kuchni proponuje pasztecik w kompozycji z białym winem. Składnikiem przewodnim specjału jest wątróbka drobiowa, która powstawała w kompozycji z porto, czerwonym winem i masłem w ziołach, z dodatkiem czosnku. Podawana jest z aromatyzowaną żurawiną i podpieczonym pieczywem.

● **RESTAURACJA ŻŁOTA KACZKA (UL. BATOREGO 5) I WINNICA EQUUS**

Szef Żłotej Kaczki, Andrzej Polonis osobiście przygotował winobraniowy zestaw specjalny. Królują w nim dania kuchni staropolskiej i kresowej: czernina, barszcz ukraiński, kaczką w sosie winogronowym. Trudno się będzie powstrzymać przed skosztowaniem królika w białym winie oraz cepelinów i kakorów litewskich.

● **RESTAURACJA ZBÓJNICKA GROTA (UL. CHOPINA 9) I WINNICA KINGA**

Zbójnicka Grota zaprasza na indyka w winnej glazurze z winogronami. To przepis Mirosławy Nalewy, szefowej kuchni. Do tego białe wino. Do trunku świetnie pasuje oscypek z grilla, z żurawiną i gruszką. Oscypek pochodzi aż z Nowego Targu, od prawdziwego bacy. Do czerwonego wina warto zamówić pierś z kaczki z jabłkami w winnym sosie. Aplauz może wzbudzić baranina w kiszonych liściach winorośli.

● **PIWNICA ARTYSTYCZNA KAWON (UL. ZAMKOWA 5) I WINNICA INGRID**

Piwnica Artystyczna Kawon przygotowała dwa specjały. Robert Bednarek, menedżer Kawonu rekomenduje paszteciki francuskie, z upieczonej gęszej wątróbki. Będą podawane do wytrawnego, czerwonego wina. Do białego wina restauracja proponuje tortellini z nadzieniem ze szpinaku, które będą podawane z ricottą, truflami i oliwą truflową.

● **RESTAURACJA ZAJAZD POCZTOWY (UL. JEDNOŚCI 78-80) I WINNICA CANTINA**

Szefowie kuchni: Paweł Legowicz i Arkadiusz Sołtyśki przygotowali smakowitą ofertę. Kartę otwiera zupa z sandacza, z pieczoną papryką, podlaną winem z kluseczkami. Będzie też kacze udko uduszone w winie i ziołach, podawane z pieczoną dynią w chili oraz marynowane i duszone w winie poliki wołowe, z korzennymi warzywami, podawane na świeżych węgierkach z gryczanym blinem, zjemy też miętusa upieczonego w maśle miętowo-orzechowym. A na deser - lodowy semifreddo z białej czekolady polany mussem winogronowym.

● **HOTEL RUBEN (AL. KONSTYTUCJI 3 MAJA 1A) I WINNICA STARA WINNA GÓRA**

Restauracja hotelu przygotowała przystawkę, danie główne i deser. Najpierw na stół wjedzie kozi ser z regionu lubuskiego, będzie zapieczony w ciasto filo. Całość zwieńczy rapsodia z winogron. W roli dania głównego wystąpią poliki wołowe duszone w czerwonym winie. Będą serwowane z kopytkami smażonymi na ziołowym maśle. I na koniec deser przygotowany wedle pomysłu szefowej kuchni, Agnieszki Gościński: tarta z winogronami i śliwkami obsypanymi kokosową kruszonką.

● **RESTAURACJA FIGARO (AL. WOJSKA POLSKIEGO 114A) I WINNICA JULIA**

Współwłaścicielka restauracji, Mirosława Teślik proponuje na winobraniowy tydzień dwa dania: filet z labraksy, podawany w sosie maślano-cytrusowym, z miksami sałat z winogronem, podawanych z tymiankowymi grzankami i lampką białego wina. Inną propozycją jest duszony królik z sosem winogronowym, do tego lampka białego lub czerwonego wina.

● **PALMIARNIA ZIELONOGÓRSKA (UL. WROCŁAWSKA 12) I WINNICA NA LEŚNEJ POLANIE**

Piotr Ruszkowski, szef kuchni, proponuje dwa dania do wyboru. Jedno to sandacz z wody, na ragoût porowo-kurkowym, podawany z gotowanymi i podsmażonymi ziemniaczkami z pomidorkami koktajlowymi w oliwie z oliwek. Do tego białe wino. Do czerwonego trunku proponuje filet z kaczki w sosie porto, z knezlami bułczanymi.

● **RESTAURACJA LA TULIPE NOIRE (UL. BOH. WESTERPLATTE 32) I WINNICA SAINT VINCENT**

Paweł Bobrowski, szef kuchni, zaprasza na mule duszone w białym winie z pomidorami i ziołami. Na miłośników wołowiny czekać będzie T-bone steak podawany z ziołową oliwą i karmelizowaną fasolką szparagową. Trzecią atrakcją będzie grillowana polędwica z tunczyka z dresingiem szalotkowo-kaparowym i czerwonym ryżem jaśminowym.

Zdjęcia Krzysztof Grabowski

NA ŻYWO

PREZYDENT NA 96 FM

w każdą środę o godzinie 12:30

w Akademickim Radiu Index

tel. 68 326 96 96

Maks idzie do pierwszej klasy

- Szkoła jest ładna i pani jest ładna! – podsumował siedmioletni Maksymilian. 1 września towarzyszyliśmy rodzinie Nowaków podczas uroczystości rozpoczęcia roku w nowej szkole. Jak pierwszakowi podoba się w Akademii Talentów?

W świetlicy. – Zielony i mięciutki. Jak trawa! – cała rodzina Nowaków rozsiadła się na dywanie: mama Agnieszka, tata Marek i pierwszoklasista Maks. Zdjęcia Krzysztof Grabowski

Apel przed szkołą. Maks obok wychowawczynie, Doroty Czyż. Przed chwilą chłopiec odebrał dziennik swojej klasy, I B.

W klasie. – Ooo, ale wielki globus! – Maks zasiadł za biurkiem i natychmiast zabrał się do kręcenia. A jego paluszek w mig wskazał Europę i Polskę!

W stołówce i kuchni. Sztuce idą w ruch! – Mój tato najchętniej zjadłby kotlet schabowy, a ja miałbym ochotę na dobrą zupkę – mówi uczeń I B.

Po południu odbyła się tu miejska inauguracja roku. Wstęgę przecięli: dyrektorka Katarzyna Dudzic, uczeń I E Norbert Grzywiński (pomaga tata) i prezydent Janusz Kubicki.

NASZE SPRAWY WIDZIANE Z WARSZAWY >>>>

Waldemar Sługocki
wiceminister infrastruktury
i rozwoju

**Będziemy wspierać
nowoczesną
edukację**

W latach 2014-2020 będziemy wspierać nowoczesną edukację w ramach RPO Lubuskie 2020.

Powszechnie uważa się, że środki europejskie, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020, przeznaczane będą wyłącznie na duże inwestycje związane przede wszystkim z rozwojem oraz modernizacją regionalnej infrastruktury transportowej, ochroną środowiska, wsparciem innowacyjnych rozwiązań w przemyśle, czy też zwiększeniem wykorzystania w naszej gospodarce odnawialnych źródeł energii. Pamiętać należy jednak, że w ramach RPO Lubuskie 2020 przewidziano również środki na rozwój nowoczesnego systemu edukacji dla Lubuszan. W ramach VIII osi priorytetowej RPO-L 2020 – Nowoczesna

edukacja, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przeznaczone zostaną właśnie na realizację projektów pozwalających na: zwiększenie liczby miejsc w edukacji przedszkolnej i podniesienie kompetencji uczniów w przedszkolach; podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ponadto wspierane będą inicjatywy prowadzące do upowszechnienia kształcenia ustawicznego osób dorosłych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a także zwiększające zdolność zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego oraz podnoszące umiejętności zawodowe osób dorosłych.

Kluczowym wyzwaniem dla systemu oświaty w kraju i w regionie jest dostosowanie form i metod nauczania do potrzeb rynku pracy. Jest to proces niezwykle skomplikowany ze względu na dynamiczne zmiany zachodzące w gospodarce i społeczeństwie. System nauczania powinien zwiększać swój zasięg, obejmując wsparciem osoby na każdym etapie życia – począwszy od edukacji przedszkolnej, na kształceniu osób dorosłych skończywszy. Kształcenie powinno zostać w większym stopniu zintegrowane z ryn-

kiem pracy. Nie może jednak być to system jednokierunkowy, powinien dawać umiejętności i wiedzę pozwalającą na możliwie szybkie przekwalifikowanie się w przyszłości. Istotnym elementem systemu powinno być likwidowanie barier w dostępie do edukacji, zarówno geograficznych, jak i społecznych, finansowych i zdrowotnych.

Wyrównanie szans w dostępie do edukacji bezpośrednio wpływa na wyrównanie szans na rynku pracy. Jakość kształcenia wskazana w celu głównym VIII osi priorytetowej rozumiana jest jako dążenie do poprawy kluczowych kompetencji uczniów.

Beneficjentami środków przeznaczonych na wsparcie nowoczesnej edukacji w ramach VIII osi priorytetowej RPO-L 2020 są przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego (JST), ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, instytucje rynku pracy, podmioty ekonomii społecznej, szkoły, przedszkola i placówki (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty).

SPACEROWNIK ZIELONOGÓRSKI ODC. 133

Centrum nauki w przędzalni

Świat się zmienia! Po 140 latach, w dawnej przędzalni przy ul. Dąbrowskiego (powojennym Lumelu), od wtorku funkcjonować będzie Centrum Przyrodnicze. Diametralnie zmieni się charakter tego miejsca i dzielnicy.

To koniec! Amen w pacierzu!

- Czyżniewski, co tam mamrocześ pod nosem. Jaki koniec? Jaki amen w pacierzu? Wyrzuciłeś przez okno patelnię i łudzisz się, że już nie będziesz jej musiał myć? Kupimy nową - moja żona lubi dziwne żarty.

Żadnej patelni nie wyrzuciłem. A amen w pacierzu dotyczy ul. Dąbrowskiego.

- Zlikwidowali ją? - moja żona postanowiła dalej się ze mną droczyć.

Dobrze! Skończmy ten nierówny pojedynek. Tylko od którego momentu zacząć?

Wyobraźcie sobie ul. Dąbrowskiego (pomiędzy skrzyżowaniem z Batorego i wiaduktem) jakieś 200 lat temu.

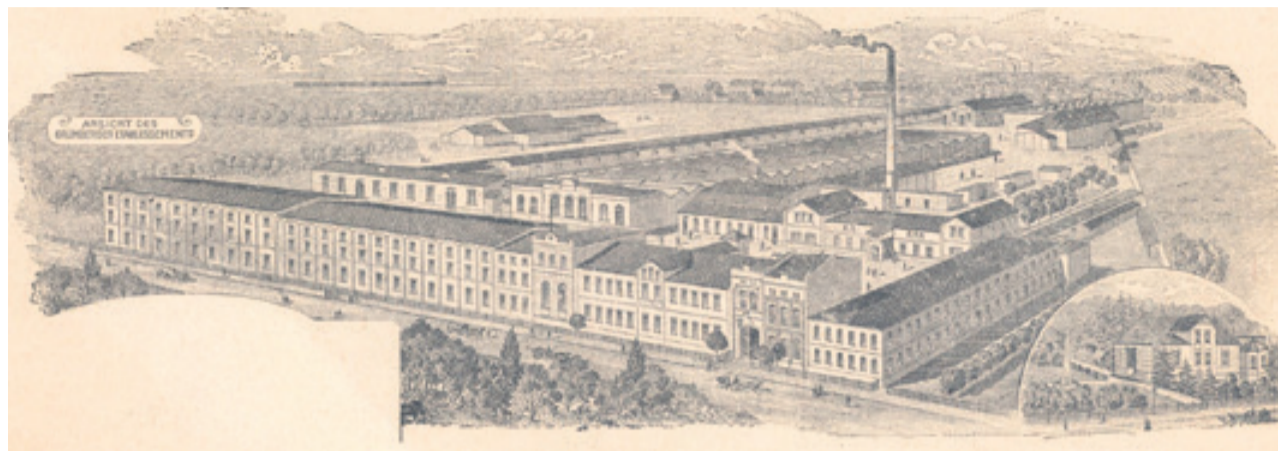
Nieliczne domy. Ogrody, winnice i łąki wśród których wije się nasza zielonogórska główna rzeka - Złota Łącza, czyli niewielki strumyk. Po prostu jesteśmy gdzieś za miastem.

- Strumyk strumykami, ale siłę wody trzeba wykorzystać - stwierdzili przedsiębiorcy zielonogórzanie. I wybudowali na niej kilka młynów.

- Czyżniewski?! - moja żona nie do końca zgadza się z tą opowieścią.

No dobrze, niech będzie nawet 300 czy 400 lat. Na przykład taki młyn Schuberta swoją nawę wzięła od rodziny, która tutaj gospodarzyła już w XVII wieku. Jednak to XIX wiek przyniósł największe zmiany. Miejscowy przedsiębiorcy postanowili wykorzystać siłę koła wodnego w przemyśle włókienniczym. W 1844 r., na miejscu młyna Schuberta, powstała przędzalnia Raetscha.

Cztery lata wcześniej, w 1840 r., na podobny pomysł wpadł fabrykant

Rycina z 1922 r. przedstawiająca zakłady Gruschwitza (powojenny Zakład „B” Lumelu) przy ul. Dąbrowskiego - dzisiaj Centrum Przyrodnicze, które mieści się w czterech pierwszych budynkach od lewej strony. Pozostałe obiekty nie przetrwały.

Kerner. Wykupił on wtedy młyn garbarski (miejsce na tyłach dawnego urzędu gminy przy ul. Dąbrowskiego) i przebudował go na przędzalnię. W 1885 r. gospodarzył tu już Moritz Leonhardt, przerabiający wełnę i szmaty. Jego firma funkcjonowała przez kilkadziesiąt lat. Dziś w tym rejonie stoi budynek ZETO.

Jednak najwcześniejszej rewolucję przemysłową rozpoczęła na Złotej Łączy Anglik O'Brien, który w 1816 r., w miejscu dawnego młyna środkowego, zbudował na Złotej Łączy pierwszą w mieście przędzalnię wełny, napędzaną kołem wodnym.

Powoli przedmieście zmieniało swój charakter z ogrodowo-łaskowego w przemysłowo-mieszkalniowe. Jeszcze w 1865 r., przy ul. Dąbrowskiego stały tylko 24 domy, raczej niewielkiej wartości. Niecałe pół wieku później, w 1910 r., było ich już 75. Do tego doszły trzy fabryki tekstylne i miejska rzeźnia.

My wróćmy jednak do Centrum Przyrodniczego. Na chwilę zatrzymajmy się na nowym parkingu przed centrum i cofnijmy się o jakieś 140 lat.

- Drodzy przyjaciele, tutaj zbuduję nową przędzalnię. Piętrową. Zaczyna się nowa epoka w tej części miasta - pewny siebie mężczyzna, z pakietem dokumentów pod pachą, wymachuje rękoma opowiadając coś grupie przyjaciół. Ci oglądają się dookoła.

- Zgłupiał? Przecież tu są same łąki - słychać szepoty. - Nawet jeżeli zbuduje fabrykę, to parę lat minie i będzie po nim.

Prorocze to były słowa. Nie wiemy, czy Reinhold Sander publicznie opowiadał swoim przyjaciołom o tej inwestycji. Wiemy na pewno, że 15 lipca 1872 r. złożył swój podpis na planie sytuacyjnym nowej inwestycji. Jej najważniejszym elementem była duża, jak na ówczesną Zieloną Górę, przędzalnia.

Reinhold Sander był optymistą. Rok wcześniej doszło do zjednoczenia Niemiec, a do Grünbergu doprowadzono linię kolejową. Świat stał otworem. Kto miał umiejętności i pieniądze, inwestował. Tymczasem nadchodził krach. Lada moment zbankrutują najwięksi zielonogórcy fabrykanci - rodzina Försterów, którzy przy

okazji pograżą wielu innych biznesmenów.

Na razie te problemy miasta nie mają wpływu na naszego inwestora. 15 maja 1873 r. przedstawia policji budowlanej projekt domu mieszkalnego, który ściśle przylega do fabryki (dokumenty są przechowywane w Archiwum Państwowym w Zielonej Górze). Nie w całości go zrealizowano. Początkowo miał mieć dach spadzisty, kryty dachówką. Poprzestano na płaskim dachu. Budynki te nie przetrwały do dzisiaj.

Sander niedługo cieszył się nowym domem. Nie wiemy czy zbankrutował, rozmyślił się, czy też zmarł. W każdym bądź razie, w 1875 r. przędzalnię kupiła rodzina Gruschwitzów. 12 lat później wdowa Sander mieszkała przy ul. Kupieckiej wraz z synami, którzy prowadzili fabrykę skarpet.

W tym czasie Gruschwitzowie byli już potentatami. Jan Dawid Gruschwitz w 1816 r. założył własną fabrykę, w Nowej Soli. Przez 100 lat powstał prawdziwy gigant włókienniczy, czyli powojenna fabryka nici Odra.

Tak, tak - to ta fabryka, na tle której kandydatka na premiera Beata Szydło mówiła o Polsce w ruinie, czym doprowadziła do szwajcarskiej pasji prezydenta Wadima Tyszkiewicza.

W 1880 r., tylko w nowosolskim za kładzie Gruschwitzów pracowało 1.800 ludzi. W okolicy powoli brakowało rąk do pracy, dlatego rodzina wykupywała fabryki w innych miejscowościach. Tak trafili do naszego miasta. Jednak szybko zrezygnowano z podobnej produkcji jak w Nowej Soli - nici lnianych. Zielonogórski zakład przedstawiono na przędzalnię przędzy konopnej. Produkowano tutaj również nici konopne do obuwnictwa i siodlarstwa oraz inne rodzaje sznurków i nici konopnych do sieci i siatek.

Gruschwitzowie wciąż rozbudowywali zakład, wciąż stawiając nowe hale, magazyny, maszyny parowe. Pod koniec XIX w. stała się największa hala produkcyjna z czerwonej cegły. Dzisiaj to serce Centrum Przyrodniczego. Ostatni raz zakład poważnie rozbudowano w 1905 r., gdy powstał kolejny fragment z czerwonej cegły. Inwestycje

przynosiły efekty. W 1886 r. firma zatrudniała 182 osoby, 40 lat później już ok. 450 osób.

Tak dużego interesu trzeba było doglądać na miejscu, dlatego jeden ze współwłaścicieli, Aleksander Gruschwitz, zamieszkał w Zielonej Górze. Wybudował jedną z najpiękniejszych willi przy al. Niepodległości. Dzisiaj na jej tyłach jest kino Newa.

„Niciarski” asortyment utrzymywano do 1942 r. Wtedy do Zielonej Góry przeniesiono z Berlina zakłady Opty Radio, które wytwarzały sprzęt radiowy. Na Dąbrowskiego rozpoczęto produkcję zbrojeniową.

Po 1945 r. nie kontynuowano produkcji. To wyjątek. Po wojnie w większości zielonogórskich firm wracano do przedwojennych specjalizacji, natomiast hale przy Dąbrowskiego przeznaczono na magazyny, m.in. centrali obuwniczej. Produkcja wróciła tutaj pod koniec lat 50., gdy budynki przejął Lumel. Zaczęto produkować tutaj odlewy. Przez pół wieku. W końcu fabryka przeniosła się do strefy przemysłowej a budynki przejęło miasto.

- Stworzymy tutaj, przy unijnym wsparciu, muzeum przyrodnicze - pięć lat temu snuł plany wiceprezydent Krzysztof Kaliszuk. Co z tego wyszło? Warto sprawdzić samemu.

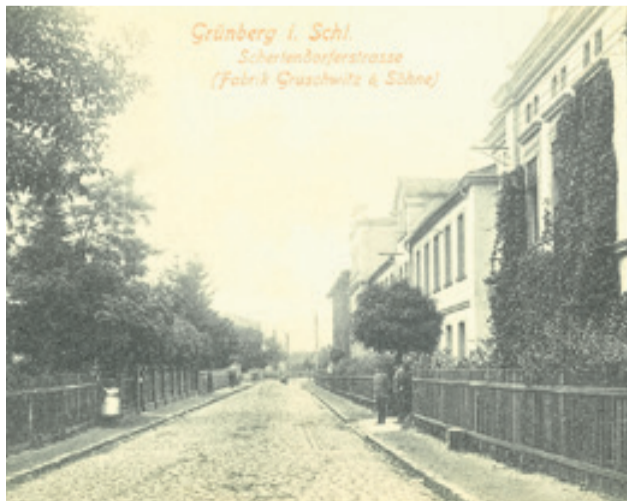
To koniec! Amen w pacierzu! Mieliliśmy tutaj przedmieście pełne łąk. Później fabryki. Teraz miejsce do nauki i zabawy. Jak to miejsce diametralnie zmieniło swój charakter.

Tomasz Czyżniewski

PS. Dziękuję pani Kindeze Zawadzkiej za pomoc w udostępnieniu archiwalnych dokumentów.

Nadruk firmowy zakładów
Ze zbiorów Archiwum Państwowego w Zielonej Górze

Tak 100 lat temu wyglądała ul. Dąbrowskiego. Po prawej zabudowania fabryczne
Ze zbiorów Sławomira Ronowicza

Na hali produkcyjnej Lumelu

Z archiwum Lumelu